

CZĘSTOCHOWSKIE STOWARZYSZENIE ETOH

INFORMATOR PRAWNY

NR 6

Stan prawny 1 czerwca
2020 rok

2020

NR 6

INFORMATOR PRAWNY

Częstochowskiego Stowarzyszenia ETOH

**POMOC
SPOŁECZNA**

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej, przysługuje:

1. osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2. cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a. na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d lub w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2020 r. poz. 35), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
 - b. w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany - w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego;
3. mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 293), posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Prawo do świadczeń w formie interwencji kryzysowej, schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego przysługuje cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 176 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Główne cele pomocy społecznej:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie - w miarę możliwości - do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,

- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Zasady udzielania pomocy społecznej

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek:

- osoby zainteresowanej,
- jej przedstawiciela ustawowego,
- innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Pomoc społeczna może być także udzielana z urzędu.

Osoba lub rodzina ubiegająca się o pomoc społeczną może zgłosić się do ośrodka pomocy społecznej w miejscu zamieszkania (ośrodki znajdują się w każdej gminie). Decyzje o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy wymagają uprzednio przeprowadzenia przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Decyzje w sprawach świadczeń pomocy społecznej wydawane są w formie decyzji administracyjnej. Od każdej decyzji służy prawo odwołania.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej. Od dnia 1 października 2018 r. kryterium dochodowym dla osoby samotnie gospodarującej będzie dochód nie przekraczający kwoty **701 zł**, natomiast dla osoby w rodzinie – kwota **528 zł**. Rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć kwoty uprawniające do zasiłków okresowego i celowego.

Pomoc społeczna od dnia 1 maja 2004 r. funkcjonuje na podstawie **ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz.1507 z późn. zm.).

Świadczenia pomocy społecznej pieniężne

W oparciu o ustawę o pomocy społecznej (Dz.U.2013.182). istnieje wiele form wsparcia państwa w formie zasiłków dla osób które z różnych przyczyn dotknęły trudności życiowe .

❖ Zasiłek stały (art. 37uops)

Zasiłek stały może zostać przyznany jedynie po spełnieniu ustawowych warunków, które są określone przepisami ustawy o pomocy społecznej (Dz.U.2013.182). Zgodnie z art. 37 tej ustawy zasiłek stały przysługuje:

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku (mężczyznę, który ukończył 65 lat lub kobietę, która ukończyła 60 lat i którym nie przysługuje renta lub emerytura) lub całkowicie niezdolnej do pracy (wymaga orzeczenia komisji ZUS lub lekarza orzecznika o całkowitej niezdolności do pracy ewentualnie niezdolności do samodzielnej egzystencji albo przyznania I lub II grupy inwalidztwa), jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Kryterium dochodowe

Przyznanie większości świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej zależy od spełnienia określonego kryterium dochodowego. Oznacza to, że prawo do zasiłku stałego przysługuje osobom:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **524 zł**,
2. osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **456 zł**,
3. rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Sposoby ustalania dochodu zostały określone w art. 8 ust. 3 ustawy i zależą od źródeł przychodu i kategorii podatników. Wobec tego za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o:

1. miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych;
2. składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach;
3. kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

❖ **Zasiłek okresowy (art.38uops)**

-przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się:

1. w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie;
2. w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50 % różnicy między:

1. kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
2. kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.

W przypadku podjęcia zatrudnienia przez osobę objętą kontraktem socjalnym pobierającą zasiłek okresowy, może być on wypłacany nadal niezależnie od dochodu, do dnia wynikającego z decyzji przyznającej zasiłek okresowy, nie dłużej jednak niż do 2 miesięcy od dnia, w którym osoba została zatrudniona.

Okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

Rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć minimalne kwoty zasiłku okresowego.

Zasiłek okresowy na zasadach zwrotu

Zasiłek okresowy może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe, ale pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku.

❖ Zasiłek celowy

Kto może go otrzymać?

1. Osoba samotnie gospodarująca lub rodzina, której dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego, tj. odpowiednio 701 zł lub 528 zł na osobę w rodzinie, w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.
2. Osoba bezdomna i inna osoba niemająca dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Jaka jest wysokość zasiłku?

Ustawa nie określa wysokości zasiłku celowego. Kwota zasiłku ustalana jest odpowiednio do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy przy uwzględnieniu możliwości finansowych ośrodka.

W jakiej formie przyznawany jest zasiłek?

Zasiłek może być przyznany w formie pieniężnej a także w postaci biletu kredytowanego.

Jaki jest okres przyznania zasiłku?

Zasiłek celowy jest zasadniczo świadczeniem o charakterze jednorazowym przyznawanym w danym miesiącu kalendarzowym.

❖ **Zasiłek celowy w związku ze zdarzeniem losowym, klęską żywiołową lub ekologiczną**

Kto może go otrzymać?

Osoba lub rodzina, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej. Zasiłek ten może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Jaka jest wysokość zasiłku?

Ustawa nie określa wysokości zasiłku celowego. Kwota zasiłku ustalana jest odpowiednio do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy przy uwzględnieniu możliwości finansowych ośrodka.

W jakiej formie przyznawany jest zasiłek?

Zasiłek przyznawany jest jednorazowo w formie pieniężnej

❖ **Specjalny zasiłek celowy**

Kto może go otrzymać?

Osoba samotnie gospodarująca lub rodzina o dochodach przekraczających ustawowe kryterium dochodowe w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

Jaka jest wysokość zasiłku?

Kwota zasiłku nie może przekraczać odpowiednio kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

❖ **Zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie (art. 41 uops)**

Osobie lub rodzinie może być przyznana pomoc w formie pieniężnej (jednorazowy zasiłek celowy lub nieoprocentowana pożyczka) lub rzeczowej, w celu ekonomicznego usamodzielnienia. Pomoc w formie rzeczowej następuje przez udostępnienie maszyn i narzędzi pracy stwarzających możliwość zorganizowania własnego warsztatu pracy oraz urządzeń ułatwiających pracę niepełnosprawnym.

Podstawą odmowy przyznania albo ograniczenia rozmiarów pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie może być uchylanie się przez osobę lub rodzinę ubiegającą się o pomoc od podjęcia odpowiedniej pracy w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu albo poddania się przeszkoleniu zawodowemu.

Pomoc w celu ekonomicznego usamodzielnienia nie przysługuje, jeżeli osoba lub rodzina ubiegająca się otrzymała już pomoc na ten cel z innego źródła.

Pomoc na usamodzielnienie to pomoc dla osób pełnoletnich opuszczających niektóre placówki.

formie pieniężnej świadczenie to można otrzymać na usamodzielnienie oraz na kontynuację nauki w gimnazjum, szkole ponadpodstawowej, szkole ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej. Ponadto można ubiegać się o pomoc w uzyskaniu miejsca do zamieszkania, w tym miejsca w mieszkaniu chronionym, pomoc w zdobyciu zatrudnienia oraz pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

> Pomoc taka przysługuje, jeżeli osoba, **na podstawie orzeczenia sądu, przebywała** w domu pomocy społecznej, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym albo młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę.

> Z tego rodzaju pomocy skorzystać może osoba opuszczająca dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, **jeżeli bezpośrednio przed przyjęciem do takiego domu przebywała co najmniej rok** w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka albo też w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, w domu pomocy społecznej, w schronisku dla nieletnich, w zakładzie poprawczym, w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, w specjalnym ośrodku wychowawczym, w młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę albo w młodzieżowym ośrodku wychowawczym.

> Pomoc pieniężna na usamodzielnienie i pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki przysługuje osobie, która przebywała w domu pomocy społecznej, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę albo młodzieżowym ośrodku wychowawczym co najmniej rok.

Pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki udziela starosta powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed skierowaniem do placówki.

WYSOKOŚĆ ŚWIADCZENIA

Wysokość pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki i pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz wartość pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej ustala się od **kwoty stanowiącej podstawę, która wynosi obecnie 1 722 zł.**

> **pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki wynosi:**

30% podstawy miesięcznie i przysługuje osobie usamodzielnianej kontynuującej naukę w gimnazjum, szkole ponadpodstawowej, szkole ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej. Pomoc tę przyznaje się na czas nauki, do jej ukończenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 lat.

> **wysokość pomocy pieniężnej na usamodzielnienie uzależniona jest od rodzaju placówki, w której osoba przebywała oraz ilości czasu, jaki tam spędziła (przyznawana jest osobom, które przebywały w placówce nie krócej niż 12 miesięcy) i wynosi:**

1.

- **400% podstawy** - w przypadku gdy osoba usamodzielniana opuszcza dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- **400% podstawy** – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie przez okres powyżej 3 lat,
- **200% podstawy** – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie przez okres powyżej 2 lat do 3 lat,
- **100% podstawy** – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie przez okres od roku do 2 lat.

2.

- **300% podstawy** – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym przez okres powyżej 3 lat,

- **200% podstawy** – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym przez okres powyżej 2 lat do 3 lat,
- **100% podstawy** – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym przez okres od roku do 2 lat.

KOMU PRZYŚLUGUJE

1. **osobie samotnie prowadzącej gospodarstwo domowe**, której dochód nie przekracza **1 268 zł miesięcznie** (co stanowi 200 % kwoty kryterium dochodowego na osobę samotnie gospodarującą),
2. **osobie w rodzinie**, w której dochód w przeliczeniu na osobę nie przekracza **1 028 zł miesięcznie** (co stanowi 200 % kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie).

UWAGA!

Warunkiem uzyskania tej formy pomocy pieniężnej jest zobowiązanie się osoby do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, opracowanego wspólnie z opiekunem usamodzielnienia i przy jego pomocy oraz zatwierdzonego przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

JAK SIĘ UBIEGAĆ

Warunkiem przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie przez starostę właściwego do przyznania tej pomocy

- przedstawienie przez osobę usamodzielnianą, co najmniej na 2 miesiące przed osiągnięciem przez nią pełnoletniości, danych osoby, która będzie opiekunem usamodzielnienia oraz jej pisemnej zgody na podjęcie się tej funkcji,
- złożenie indywidualnego programu usamodzielnienia (opracowanego wspólnie z opiekunem usamodzielnienia, przy współpracy PCPR/MOPS, właściwego do przyznania pomocy), co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobą usamodzielnianą pełnoletniości,
- złożenie wniosku o przyznanie pomocy, **można** wypełnić i wysłać wniosek elektronicznie.
- zobowiązanie się osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia,
- przedłożenie dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość osob usamodzielnianej (ksero z oryginałem do wglądu),
- przedstawienie zaświadczenia o dochodach osoby usamodzielnianej oraz osób, z którymi zamierza wspólnie gospodarować po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej (zaświadczenie z zakładu pracy lub decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, oświadczenie o pobieranych alimentach, oświadczenia o stanie majątkowym),
- przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego.
- **WYPŁATA ZASIŁKU**
- Pomoc na usamodzielnienie ma charakter świadczenia jednorazowego, ale może być wypłacana w ratach, stosownie do potrzeb osoby usamodzielnianej.
- **Uwaga!:**
W przypadku gdy osoba usamodzielniana kontynuuje naukę, pomoc pieniężną na usamodzielnienie wypłaca się po ukończeniu nauki.

Natomiast w uzasadnionych przypadkach starosta może wypłacić pomoc pieniężną na usamodzielnienie w trakcie trwania nauki

❖ ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE art. 36 u.o.p.s

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

- praca socjalna
- bilet kredytowy
- składki na ubezpieczenie zdrowotne
- składki na ubezpieczenie społeczne
- pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie
- sprawowanie pogrzebu
- poradnictwo specjalistyczne
- interwencja kryzysowa
- schronienie
- posiłek
- niezbędne ubranie
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia
- mieszkania chronione
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej

pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych .

Kryterium dochodowe dla osoby samodzielnie gospodarującej wynosi 701 zł a dla osoby w rodzinie 528 zł.

PUBLIKACJA WYDANA PRZEZ
CZĘSTOCHOWSKIE
STOWARZYSZENIE ETOH stan prawny 1
czerwca 2020r.

REGON: 240530048, NIP:
9492019492
adres ul. ALEJA POKOJU, nr
12, lok. ---, miejsc.
CZESTOCHOWA, kod 42-
207,
Numer KRS: 0000266366

=====

